

Kerényi Miklós Gábor: A társulat is egy család

Két sikeres premieren van már túl a Budapesti Operettszínház. A Miss Saigon nyáron 14 ezer néző előtt futott Sopronban, s hasonló sikert könyvelhet el a Nagymező utcában, illetve a Cigányszerelem végén is tombolnak a nézők. Kerényi Miklós Gábor főigazgató méltán lehetne elégedett, bár az utóbbi időben több furcsa információ is napvilágot látott a teátrumról...

- Tíz éve vezeti a Budapesti Operettszínházat. Hogy értékeli ezt a nem rövid periódust?

- Úgy gondolom, nagyot léptünk előre, a kilencvenes évek második feléhez képest gyökeres a változás, az ország egyik leg-sikeresebb színháza lettünk. Mi játszunk a legtöbb előadást évente, több mint ötszázat, mi vagyunk a leglátogatottabb teátrum, 400 000 nézővel, és a gazdasági mutatóink is imponálóak: költségvetésünk 77 százaléka saját bevétel, csak 23 százalék az állami támogatás! És lényeges, hogy ez egy olyan

színház, ahol nemcsak a nézők, a dolgozók is szeretnek lenni.

- Minek köszönhető ez?

- Nagy, kétfazisú zenés népszínház vagyunk. Elsősorban klasszikus magyar operettek és ennek mai utódait, kortárs magyar musicaleket tűzünk műsorra, több, az ifjúságnak szóló, irodalmi-történelmi alapú musical mellett. Egyszerre szórakoztatunk s közvetítünk értéket. A XXI. század közönségének ez különösen fontos, hiszen a médiában rengeteg értéktelen dologgal találkozunk. A Rómeó és Júlia - melyet a

kötelező olvasmány Shakespeare-dráma alapján írtak - vonzotta a legtöbb nézőt, mintegy 400 ezer embert Magyarországon. Tavaly pedig a Béres Attila rendezésében bemutatott Rebecca - amit a szabadkai születésű Lévy Szilveszter írt - került ki győztesen a nézettségi versenyből, 54 ezres közönségével. S az operettek sem panaszkodhatnak, hiszen évente 2 új bemutatójuk van, a Cigányszerelem premierjén tomboltak a nézők, ráadásul sokat utaznak külföldre, idén Németországba és Ománba. S ami érdekes, hogy a két tagozat művészei között nincs féltékenykedés, ami nem ritka a színházi világban. Mindenki kíváncsi a másikra, az operettek ott vannak a musical-premiereken és fordítva...

- Mégiscsak Operettszínház az intézmény neve. Nem gondolja, hogy túlzó hangsúlyt kap a musical?

- Nézze, a musical a mai kor operettje, e két műfaj kiegészíti egymást, végül pedig ez egy döntő gazdasági racionalitás. A kortárs magyar musicalekre jobban tudjuk eladni a jegyeket, s az ennek köszönhető többletbevétel miatt lehetséges, hogy a hungarikumnak számító operai nagyságú zenekart, énekkart, balettkart igénylő magyar operettek, Kálmán, Lehár, Huszka, Szirmai, Ábrahám műveinek repertoáron tartása ne kívánjon többlettámogatást! Így értjük el, hogy miközben sok helyen temetik az operett műfaját, nálunk reneszánszát éli. Sorra hozzuk létre a koprodukciónkat prágai, bukaresti, szentpétervári, erfurti társzínházainkkal, itthon pedig a hungarikumok között az operett az egyetlen színházi műfaj. Sokat dolgoztunk ezért, de megérté! Szobrot állítottunk

Kálmán Imrének, alelnökként tevékenykedem az idén alakult Hungarikum Szövetségben, melynek alapító tagjai vagyunk. Nyáron átvehettem Siófok városától a Kálmán-emlékplakettet, október 24-én, a Magyar Operett Napján pedig Nagydíjban részesültem az operett műfaj folyamatos megújításáért.

- Mindig vonzódták a magyar darabok?

- Számomra ez soha nem divatkérdés volt. Mindig abban hittem, hogy a zenés színházban is segítenie kell az új magyar darabok megjelenését. Én rendeztem a legtöbb kortárs magyar operát, és 2008-ban a Kossuth-díjamat elsősorban ezért kaptam: Szokolay, Bozay, Balassa, Vajda operáinak és Szakcsi Lakatos, Kocsák, Lévy műveinek színpadra segítéseért...

- Hogyha ilyen sikeres az Ön tevékenysége és színháza, miért röppennek föl időnként új nevek az igazgatói posztjával kapcsolatban? Balázs Péter nevét például nem először hallani...

- Kinevezésem 2014 elejéig szól - ez vitathatatlan, szerintem Balázs Pétert zavarhatja legjobban, hogy friss szlovák igazgatóként ilyen összefüggésben felmerül a neve. Szóbeszédem mindig voltak, de szerintem a fecsegők többsége nem ismeri pontosan színházunk felépítését, nem beszélve működéséről és eredményeiről... Három magyar és egy külföldi színpadon játszunk jelenleg, merthogy most kezdődött A Szépség és a Szörnyeteg című családi musical vendéjátéka Münchenben, amit Köln követ. Ugyanis az Operettszínház kapta meg - szoros nemzetközi versenyben, többek között a Herendi Porcelántól kölcsönzött díszítőelemek miatt - a német nyelvtérletlen való játszási jogot.

Mi ez, ha nem nagy magyar siker? 70 ezer német nézőhöz jutunk el, és az előadásainkról szóló cikkek olvasói több 10 millióan lesznek! Ősszel bemutattuk a magyar származású Schönberg Miss Saigonját, egy hónapra rá pedig a Cigányszerelem következett - e helyen is köszönet a Helyi Téma kiemelt támogatásáért! -, Béres Attila vitte sikerre a Lehár-operettet. A jegyek erre az évre gyakorlatilag mindkét produkcióra elkeltek... Közben a Raktárszínházban A kaukázusi krétakör próbál, majd jön a Marica grófnő, s az évadot egy izgalmas premierrel zárjuk: Szörényi Levente nekünk dolgozza át Veled, Uram! című rockoperáját. Mindeközben az operett-, illetve musical-énekesverseny után jövőre Kálmán Imre Nemzetközi Operett-Musical Karmesterversenyt rendezünk.

- Lehengerlően sorolta fel mindent. Lehet, hogy valóban csak a féltékenység és féltékenység szüli az ötleteket, a nevet... Hogy jut ideje mindemmel a magánéletre?

- Szerencsés vagyok, a család a hobbim... Három gyerekem van, és mindegyik izgalmas, érdekes ember, akikkel nagyon jóban vagyok. Egyikük Harangozó-díjas balettművész, a másik Soós Imre-díjas színész, a 14 éves legkisebb pedig igencsak erőteljes leányzó... Ráadásul, ha minden igaz, pár hónap múlva régi vágyam is teljesül: nagypapa leszek!

- Eddig az Operettszínház kivétel nélkül helyettesítette: egyetlen fővárosi teátrumként nem lett nonprofit kft. Most állítólag mégis átalakítják... Miért?

- Úgy tűnik, fenntartónk 2012 vagy 2013 januárjától a Nemzeti Erőforrás Minisztérium lesz. Egyre egyértelműbbnek tűnik, hogy egy ilyen kétfazisú színháznak a minisztériumhoz kéne

Kalocsai Zsuzsa és Dolhai Attila a Cigányszerelemben

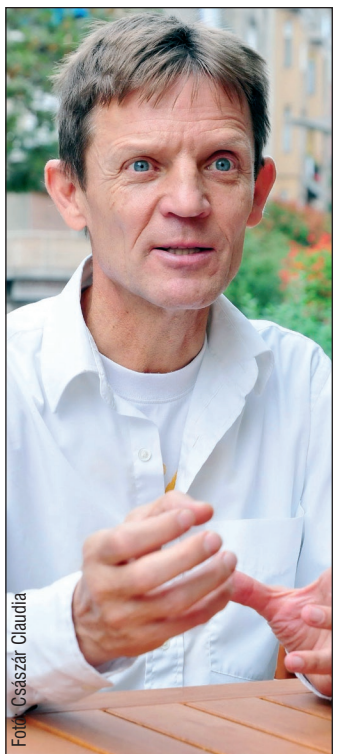
tartoznia. És az is valószínű, hogy erre a kiemelt intézményi forma a legoptimálisabb működési lehetőség, nem véletlen, hogy a minisztérium így akar bennünket működtetni. Ám ha idén maradunk a fővárosnál, és egy fél évre valamilyen okból kft.-vé alakítanak bennünket, akkor sem dől össze a világ. Ez megtörtént a Radnóti-val, a Vígszínházzal, és még három másik színházzal is. Nem hiszem, hogy ez befolyásolná akár az igazgatói kinevezésem, akár azt az utat, amin eddig jártunk, hiszen egy nagyon erős és egységes társulat áll mögöttem, akik bíznak abban a munkában, amit nagy család gyanánt végzünk. Ne feledje, 500 dolgozónak adunk művészi létezését, kenyeret, megélhetést! A miénk az Opera után az ország legnagyobb létszámú színháza. Sokféle emberről van szó, a Cigányszerelem premierjén, a tapsrendben egy színpadon állt prózai művész, operettes, operaénekes és musicalsztár, fiatal és vaskorú egyaránt! Jó volt őket együtt látni, s tudni, továbbra is mindannyian egyet szeretnénk: egy jó hangulatú, eredményes és vonzó színházat. ▲

Kerényi Miklós Gábor és Máté, Dávid, Sára

Grandpierre Attila: Néha a légzést is gyakorolni kell

Grandpierre Attila a Vágtázó Halottképekkel lett ismert zenész, a naptevékenység és a jégkorszakok összefüggéseinek vizsgálatával vált elismert csillagásszá. A zenéssel a boldogságkeresésről beszélgettünk.

Grandpierre: Meg kell tisztítani magunkat az elidegenítő hatásoktól!

- Zenél a Vágtázó Csodaszarvassal, egy kaliforniai egyetemen vendég-professzorként folytatott biológiai kutatásokat, miközben csillagászként dolgozik, és az emberiség őstörténetéről ír könyveket. Mi érdekli igazán?

- A világegyetem, vagyis az anyag, az élet és az öntudat egysége. Fő foglalkozásom a csillagászat, ezt az élet kutatásával kapcsolom össze. Az élet sűrűje pedig

számomra a kozmikus varázserővel bíró zene, ami a csillagászat lényegével is összefügg. Az ilyen zene visszakapcsol az élet ősförzéséhez, a kozmikus teljességhez, és ez kiszabadít a mai világ nyomása alól, az ember rátalál igazi önmagára.

- Színpadi produkciói során láthatóan katarzist él át. Hogyan csinálja?

- Amikor a zene elkap, átadom magam a nálam nagyobb erőnek. Bartók Béla szerint létezik egy igazi zene, ami nem sémákat követ. Különleges tudatállapotban születik, minden külső befolyástól mentesen, és természeti erő hajtja. Ez az erő a közös a magyar népzene legősibb rétegében és a világegyetemben. Juhász Zoltán fizikusként elkezdte rendszerezni a magyar népdalokat. Sikeresen kimutatnia - 36 nép zenéjét összehasonlítva -, hogy az európai és ázsiai népzene egyaránt a magyarból ered. Csak időközben elidegenedtünk önmagunktól, a valóságtól.

- Elidegenedtünk önmagunktól? Hogyan?

- Az elmúlt kétezer év idegen-né, külsődlegessé tette az embert, lealacsonyító elvárásokat épített belénk. Az utóbbi évszázadokban a folyamat felgyorsult. Kopp Mária szerint napjaink első számú fenyegetése nem az atomháború vagy a környezetszennyezés, hanem a magatartászavar. Ahogy az embernek mosakodnia kell mindennap, úgy meg kell tisztítani magunkat a lealacsonyító, elidegenítő tényezőktől, annak érdekében, hogy felfoghassuk az élet szédítő távlatait, a sorsot, amire születünk, ami valódi értelmet és célt ad életünknek.

- Hogyan valósítható ez meg az egyén szintjén?

- Egészséges életmóddal, testi, lelki és szellemi téren egyaránt. A mozgást, testtartást, táplálkozást, légzést gyakorolni kell. Mindez semmit sem ér egészség-érzésvilág nélkül. Ezért ma már küzdenünk kell, mert mesterséges érzésvilággal próbálják összeroppantani. Ezért a zenék is felelőssé tehetőek: a kommersz, kereskedelmi célú zenék előzőnk a mai világot, és nyakunkba zúdítják körmönfontan lealacsonyító érzésvilágukat. Mindezt kéretlenül és erőszakosan teszik. Formáljunk igényt teljes lelki épségünk visszanyerésére, amennyire erőnkön belől telik! Minden ember képes erre, hiszen ez alapvetően nem külső tényezőktől függ, nem attól, hogy mi történt velünk az életben, hanem attól, hogy ezeket hogyan értékeljük. Vigyáznunk kell arra is, miket mondunk: a káromkodás lealacsonyító. Elképesztő, hogy már a 2-3 éves gyerekekkel milyen csúnyán beszélnek a szülei. Ezeknek a gyerekeknek az érzésvilága sérül. A tévéből is ez a szenny dől, védekezniünk kell! Az egész emberiséget érintő világháború ma nem bombákkal folyik, hanem finom lelki-szellemi eszközökkel.

Gombás Bálint

A humorista kifejezetten büszke rá, hogy van egy táskája Galla: Ez egy pozitív ejnye-bejnye!

Amikor Galla Miklóssal beszélgetni kezdtünk, a fotó kedvéért megkértük, vegye ki az öléből a táskáját. Megtette, de nem szívesen, mert mint mondta, kifejezetten büszke arra, hogy van táskája. Humoristával beszélgetni nem könnyű.

- Mitől függ, hogy amit közölni szeretne, abból könyv lesz, dalszöveg vagy színpadi jelenet?

- Van olyan gondolat, ami többféle műfajban is megállja a helyét. Ha jön az ötlet, az ember ösztönösen érzi, hova lesz jól elsűthető.

- Az alkotói folyamat ugyanaz minden esetben?

- Lényegileg igen, hiszen ugyanaz a szellemi munka. A jeleneteknél, a dalszövegnél és a könyvnel is szelektálnom kell az ötleteket, hogy csak az általam jónak tartott motívumok kerüljenek be. Persze egy könyvre nem kell 6 hetet próbálni, mint egy színházi bemutatóra. Ráadásul nem kell találni a célközönséggel, arra ott az internet. Nem is tudom, hogy 20-30 évvel ezelőtt ez hogyan működött.

- Akkoriban ön újságíró volt.

- Igen, és már akkor is Galla Miklós néven írtam.

- Szokta tesztelni valakin a poénokat?

- Csak élesben. Ha kacag a közönség, akkor belül a humorista ujjong. Olyan is van, hogy akkor nevetnek, amikor nem kéne, meg persze olyan is, hogy nem nevetnek egy poénon. Amikor ez először történik meg, akkor érdemes gyanút fogni, ha másodszor is, akkor magába kell szállni az embernek, és ha harmadszor is, akkor a legközelebbi előadásból már ki kell hagyni a meg nem értett poént.

- Egy könyv esetében nem látható, mikor nevet az olvasó.

Galla Miklós: Gyakran elhagyja a számát az „Azt a mindenit!” kifejezés

- De kapok olyan levelet, amely szerint valaki egy étteremben olvasva már a bevezetőnél négykézláb állva, sikongatva röhögött. Tehát itt is van visszajelzés. A siker fokmérője számomra, ha méltányolják az újdonságokat, az újszert abban, amit írtam vagy mondtam. A

humorista zenészként is mindig arra törekszik, hogy valami újat találjon ki.

- Saját poénon lehet nevetni?

- Lehet. Ilyenkor elhagyja a számát az „Azt a mindenit!” kifejezés. Vagy azt mondom: ejnye-bejnye! Persze ebben az esetben ez egy pozitív ejnye-bejnye. szd